

מִינַת מִקְרָא
 עַל הַחֲבוּב וְיָבִיג בְּמִקְרָא
 וְדָרְשׁ חוּל בְּמִקְרָא אֵלּוּ פִּסְקֵי
 הַמַּעֲמִים שֶׁחֲבֵרְתִי אֵינִי דֹרֵשׁ
 בְּאֶפְסֵי מִנְשָׁה בְּמִדְרָשׁ וְיִסְכֵּךְ
 וְלֵהֲרִי בְּנִי שְׂמֵחָא לֵי אֵלֵי
 לֹא הַשְׂמֵחִי אֶתְלֵי הַמַּדְרָשִׁים רַק
 אֲנִי הָיִיתִי מְהוּבָעִים וְגִדְרִים
 וְאֶשְׂרֵף בְּרֹא לְמִנְחַת הַמַּעֲמִים עֲרִיב
 הַקְּרָא כֵּן
 בְּרַפְסֵי שֶׁל הַחֲבֵרִים מִדְּרָשׁ
 נִמְלֵךְ נִמְלֵךְ וְחִזְקֵם לֵי
 קִקְרָא הַקְּרָא אֲרָא
 בְּשֵׁנֵי הַקְּרָא עֵת
 וְהַחֲבֵרִים שֶׁל הַחֲבֵרִים

דִּקְדוּקָה
 אָמַר הַכּוֹתֵב זֶה קְרוֹב לְשִׁנְתִּים יָמִים
 שִׁיעֲרֵתִי דִּהְיָא עַל הַדְּפוס לִיקוּטֵי
 חִירוּשֵׁי וּבְעוֹטוֹתֵי נִתְעַבְבַּ עַי כְּמִה סִיבּוֹת
 וְגִלְגִּלִּים וְדִכְרֵתִי לְהוֹת מִחֹן כְּדָבָר
 בְּכַדִּי שִׁצָּא הַדְּבָר יוֹתֵר מִתּוֹק לִפִּי קָא
 שְׂגַלִּי וְזַעַת חֵל אֲנִי פְנֵי מִכֵּל מִדְרָא
 אֲךָ עֵסֶק בְּעֵינֵי סִיחֹר הַיְבוּרִי וְזַמְחַת
 שְׂעַל בְּרִדּוֹ יִתְאַרְךָ עוֹד אִיּוֹה מִשְׁךָ עוֹ
 וְשִׁיחָ גַּעַתְךָ וּמִנְחָה מִחֲבָרִים הַמְקִישִׁים
 לְקוּלֵי שְׂלֵא יִהְיֶה כִּי יִתּוֹ וְגִלְגַּל לְשׁוֹן
 וְלִשְׂנָא דְמִשְׁחַמֵּץ לְתֵרִי אֲפִי : אֲמַרְתִּי
 בְּתוֹךְ כֵּךְ אֲרַפִּים עֵינֵי קֶצֶר וְנִצְרֵךְ מֵאוֹד
 לְכֵל מִתְחִיל לְקִרְוֵא בְּסִפּוֹ תוֹרְחָה
 לְהַרְגִיל עֲצֻמָּה בּוֹה וְזֶהוּ פִתַּח עֵינַיִם
 לְכַמְהָ פִירוּשׁ פְּסוּקִים עֲפִי עוֹמֵק פְּשׁוּטָם
 וְזֶה הוּא עֵינֵי הַחֲבֵרִים לְכַבֵּר עוֹרֵכֵי וְסִדְרוֹ
 פִּסְקֵי הַמַּעֲמִים וְחִיבוּרֵיהֶן : כִּדְאֶטְרִינֵן
 בְּמִנְיַת הַבְּנֵי וְיִבִּיט בְּמִקְרָא אֲנִי
 פִּסְקֵי הַמַּעֲמִים : וְהִנֵּה אֲף שְׂקִישָׁתֵי עַל
 מֵאוֹד לְהַעֲלוֹת עַל סֵפֶר . וְלְדַבֵּר מִמַּעוֹתֵי

דִּקְדוּקָה
 וּמִנְחַת בְּנֵי אֲרָם שֶׁנִּבְרָאוּ בְּצֵלֶם וְשִׁמְחֵי
 לְגַד עֵינֵי חֲמִיד הַמִּשְׁנָה נִנְעִים פִּישׁ
 מִשְׁנֵהוּ אֲמַר ר' יְהוּדָא בֶן בְּתוּרָא
 אֲלֵמַד בּוֹ אֵל אֵם לְקִים דְּכִרֵי תַכְמִים
 הֵינִי . וְגַם מִרְגָּא תְמִיד בְּפּוּמֵי הַפִּסְקֵי
 נִרְמִי ד' כִּיבֵי תַכְמִים רַמְהָ לְהַרְעוֹלְדֵי מִיב
 לֹא יָרְעוּ : וְאֲמַרְתִּי דְקָאֵי עַל מִי שְׂמֹחֹר
 חֲמִיד דְּבָרֵי שְׂכַנְדְּרוֹ . וְאִינוּ יוֹרֵעַ לְבִנּוֹת
 רַק לְסַחֲרוֹ : וְגִדְרֵתִי בְּעַדִּי שְׂלֵא לְהוֹכִיר
 בְּדִיבּוּרֵי מַעוֹת מִי שְׂקִרְמֵנִי : רַק לְכַתּוֹב
 דְּרַךְ שְׂקֵלָא וְשִׂרְיָא קוּשִׁי וְתִירוּן : וְהַכּוֹתֵב
 יִבְרַח : וְאִיִּה בְּחִיבוּרֵי כְּשֹׂאדְכֵר עַל עֵינֵי
 כִּדְרוֹת וְדַעוֹת לְתוֹעֵלַת הַהֲנַתְגָּה : אֲאִרְךָ
 בּוֹה : אִיךְ לְהַתְנַגֵּךְ בְּחִיבּוֹן אִיּוֹה עֵינֵי
 כְּשִׁיעֲטְרֵךְ הַרְבֵּה לְסַחֲרוֹ דַעַת שְׂכַנְדְּרוֹ :
 אִיךְ לְהוֹדֵר שְׂלֵא יִהְיֶה תּוֹ קִלְקוּלוֹ יִתֵּר עַל
 חִיבּוֹנוֹ : עַכְזֵי בּוֹה הָעֵינֵי שֶׁהוּא עֵיקֵר גְּדוּל
 נִצְרֵךְ מֵאוֹד . וְנִשְׁכַּח זֶה כְּמִה מִתְחַת
 דְּמִיּוֹן כּוֹכֵב . שֶׁהוּא כּוֹלֵל וְגוֹרֵם כְּמִה
 מַעוֹתִים וּמְכַשׁוּלִים בְּכֵל הָעֵינַיִם . אֲמַרְתִּי

דִּקְדוּקָה
 עַת לְעִשׂוֹת וְגו' . וְהַתְּרִיתִי לִי קֶצֶת לְכַתּוֹב
 הַגְּרָמָא בְּנִיּוּקֵן לְכַמְהָ מַעוֹתִים וְשׁוֹמֵר
 נַפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם : הִנֵּה יוֹעַ וּפְשׁוּט
 בְּתַחֲלַת הָעֵינֵי שְׂפִסְפֵי הַמַּעֲמִים : כֵּל עֵיקֵר
 דְּכּוֹוֹנָה בְּהֵב . לְתַת סִמְנִים לְהַפְסֵק
 הָעֵינַיִם וְחִיבוּרֵיהֶם : וְזַמְחַת שְׂרָבּוֹ
 וְהַפְּרִיטִים וְהַחִילּוּקִים שְׂבִין דְּהַפְּסִיקִים בֵּין
 רַב לְמַעֲטָא : כִּפִּי שְׂאֲבָר לְקַמֵּן : הַצּוּרָה
 לְכַמְהָ חֲלָקֵי סִמְנִים . וְלֹא יִשְׁמָשׁוּ שְׂנֵי
 מַלְכִים בְּכַתֵּר אֶחָד : רַק כִּיֵּא הוּא מִדְרָגָה
 זֶה לְמַעֲלָה מוֹה : וְאִם יִמְצָאוּ שְׂנֵים שׁוּיִם
 בְּהַפְּסִיקִים : הוּא מִתְחַת שְׂנֵי הַתְּנוּעוֹת
 כְּמִלָּה : שְׂאִם יִשְׂרָבִי תְנוּעוֹת כְּמִלָּה אֶחָד
 צִרִיךְ לְהַפְּסִיק קֶצֶת בְּנִיּוֹן כְּמִלָּה דְהוּא
 כְּאִיּוֹה תְנוּעָה שְׂבִי . כְּכַדִּי שְׂלֵא יוֹבְלַע
 שׁוֹם תְנוּעָה : וְזֶה פְשׁוּט לְמִי שִׁרְצָה
 לְפַקּוֹחַ עֵינֵי קֶצֶת אֲף פְתִיחָה כֵּל דְהוּא :
 רַק מִתְחַת דְּהַרְגֵל בְּבִנֵי אֲרָם : שְׂכַל אֶחָד
 דְּצוּרָה לְעֻלוֹת אִיּוֹה מִדְרָגָה לְמַעֲלָה
 מַעְרָבּוֹ : עַכְזֵי כִּיֵּא רֹוֹהָ לְהַשְׁתַּדֵּל

דִּקְדוּקָה
 וְלִדְאִמֵּן . שִׁישׁ בְּכֵל דְּבָרֵי מִדְּ נִסְתֵּר :
 וְיִקְטֵן בְּעֵינֵי פִישׁוֹ הַדְּבָרִים . שְׂאִין כְּרַם
 לְפִי דַעַתוֹ שׁוֹם חִיפּוֹת . וְכִּאֲשֶׁר שְׂמַעְתִּי
 אִיּוֹה מִתְעַקְשִׁים בְּנִגְדֵי בּוֹה : עַל שְׂאִי
 מִשְׁתַּדֵּל בְּעֵינֵי נִסְתֵּר גְבוּהָ כּוֹה לְבַקֵּשׁ
 דְּרַךְ הַפְּשׁוּט : וְיִרְעוֹ גַמֵּי (שְׂבַת סָג א')
 אֲמַר רַב כְּהֵנָּא כִּי הוּיָא בְּרַתְמֵנִי מִרִּי
 שְׂנִין וְזֶה גְמִירָנָא לִי לְכוּלֵי הַשִּׁים : וְלֹא
 חוּהִי דַעַתָּא דְאִין מִקְרָא יִצָּא מִרִּי פְשׁוּטָא
 זֶהוּ פִתַּח שֶׁהַשְׁתַּדֵּל לְפִרְשׁ כֵּל פְּסוּקֵי עֲפִי
 עוֹמֵק פְּשׁוּטָא : וְהַרְדִּישָׁה תְרוּשָׁה : וְשִׁמְעַתִּי
 מִפְּתִי קְרוֹשׁ תְּגֵאוֹן הַחֲסִיד נִיעַ מִדְרָשׁ אֵלֵי
 מוֹוִלְגָא וְלֵהֲרִי : שְׂהַרְבֵּה לְהַסְבִּיר
 מַעוֹתֵי הַסְּבִירִים : שְׂהַרְדִּישׁ יִפְרֵשׁ פִּשְׁט
 הַכְּתוּב : וְהִבִּיא לְדוּגְמָא . מַה שְׂדִרְשׁוּ
 בְּגַמֵּר עַל הַפְּסוּקֵי . דְאֵנָּה בִלְבֵּן אִישׁ
 יִשְׁתַּנֵּהוּ : חֵד אֲמַר יִסְתַּנֵּהוּ מִדַּעַתוֹ . וְחִיֵּא
 יִסְתַּנֵּהוּ לְאֲדָרִים . וְהִנֵּה אֲמַר עַל יָמִין
 יִשְׂרָאֵל שְׂמֵאל : שֶׁהִשִּׁין שֶׁל יִשְׂחַנָּה הוּא
 שִׁינְיָעִית : רַק הַפְּרִיזָה הַפְּשׁוּט הוּא :

דִּקְדוּקָה
 יִשְׁתַּנֵּהוּ שְׂהַרְדָּנָה תְּשׁוּחַ אֶת הַלֵּב מִלְשׁוֹן
 הַשְׁתַּחֲוִי : וְסִפָּא דְקִרְא מוֹכִיחַ : וְדָבָר
 טוֹב יִשְׁתַּנֵּהוּ : שְׂקָאֵי גִיב עַל הַלֵּב :
 שִׁימַח אֶת הַלֵּב . אֵלֵא שְׂהוֹקֵשָׁה לְדוּל
 שְׂהִי לֹלְכַתּוֹב תְּשַׁתַּנֵּה . שְׂהַרְדָּנָה לְשׁוֹן
 נִקְבָה כְּשִׁמָּה . וְאֲף שִׁירְעוֹ לְשׁוֹן הַרְאִבֵּעַ
 כֵּל שְׂאִין בְּרוּחַ חַיִּים וְכִרְדוֹ וְנִקְבָהוּ . עַכְזֵי
 הֵם דְרִישׁוֹ עַל כֵּל קוּן טַעַם לְשַׁבַּח . וְהוֹסִיף
 עוֹד אֲוִמֵץ שְׂאֵף בְּמִשְׁנָה יִשׁ פִּשְׁטָא וְדַרְשׁ :
 וְהִבִּיא דוּגְמָא לּוֹה . וְהִאִיד עֵינֵי בּוֹה לְתַרְץ
 כְּמִה מִשְׁנׁוֹת . כְּמוֹ שִׁבָּא אִיִּה בְּלִקוּטֵי
 חִירוּשֵׁי : וְכֵן בְּנִדְוֹן דִּדְוֹן אֲף שִׁירְעוֹ לְכֵל
 שְׂמַעְמֵי הַמִּקְרָא סוֹרֵן נִשְׁבַּח מֵאוֹד : וְסִדְר
 מִדְרָגָתָן מִנְחֵיא רּוּמִים לְרֵי עוֹלְמוֹת
 אֲבִיעַ : וְטַעַמִים הוּא נִגְדֵי עוֹלְמֵי אֲצִילוֹת .
 וְשֵׁם עֵיב עַכְזֵי צִרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַבִּין
 פְּשׁוּטֵי הַדְּבָרִים . הַאֲרַכְתִּי מַה שִׁישׁ בּוֹר
 לְעוֹרֵר הַלְּבָבוֹת . לְשׁוֹם לֵב לְקַשׁוּמֵי
 הַדְּבָרִים בְּכֵל הָעֵינַיִם : וְזֶהוּ עוֹדוֹהֵר הַרְבִּים
 וְתַרְבֵּה הַדַּעַת . וְיִרְעוֹ לְכֵל שְׂבַכֵּל פְּסוּקִים .

דִּקְדוּקָה
 דְּפִשְׁטָא הוּא יִסוֹר וְהַעִיקֵר שְׂעִלֵי תְּסוּבְנָה
 כֵּל דְּהַרְדִּישׁוֹת וְהַסְּרוֹת : וְאֲף כְּהֵם צִרִיךְ
 לְהַתְּקַרֵּב הַבֵּל דְּרַךְ הַפִּשְׁטָא . וְהִנֵּה קֶצֶת
 קֶרְמֵנִי בּוֹה הַמִּדְרָשׁ ר' זִלְמָן הָעֵנָא
 בְּשַׁעֲרֵי זְמַרְהָ גְדוּל וְהַקְּטָן שְׂחִיבֵר : אִיךְ
 לֹא הַשְׂלִים כְּמִה פְרִשִׁים . מִתְחַת שְׂהַקְרִים
 שְׂרָבּוֹ מֵאוֹד חֲלִיקוֹן וּפְאִרְוִחִין עַד אִיךְ
 חֲקֵר . וְהַרְבֵּה לְחַלְקֵן עַל מַלְכִים וְשִׂרְיָם
 וּפְקִידִים וּמִשְׁרָתִים . וְכִּאִיּוֹה פְּסוּקִים
 שְׂנִרְאָה סוֹתֵרִים לְכֵלּוֹ דְרוּשׁ דְרִישׁ בְּתַם
 אִיּוֹה דְרִישׁ . בְּכַדִּי שְׂהִי מַכְכִּים לְהַבְּלֵל .
 וְיִרְעוֹ שְׂהַמַּעֲמִים נִסְכְּרוֹ עַל עוֹבְדֵי
 פִּשְׁטָא הַמִּקְרָא . לֹא עַל שׁוֹם דְרִישׁ כֵּלָּא
 וְכֵלּוֹ : וְגַם בְּאִיּוֹה דְבָרִים אֲנִי מִתּוֹקֵק עֵמִי :
 אֲשֶׁר אֲוִכִיר בְּקִיצוֹר אִיוֹו כְּהֵם . גַּם
 מִהַמַּעֲמִים שְׂנַסְפֵרִי אֲמַת לֹא דִיבֵר בְּהֵם
 כֵּלּוֹ : עַכְזֵי אֲבָר בְּקִיצוֹר וּבְלִשׁוֹן קֵל שׁוֹקֵן
 לְכֵל שְׂהִי נִבְלַל בּוֹה בְּכֵל פְרִשִׁי וְחֲלָקֵי :
 וְכֵּא אֲשַׁעֵף לְהֵם שְׂמוֹת : רַק מִפְּסִיקֵי
 וּמִחֲבָרִים : שְׂהוּא קֶרְא לְמַחֲבָרִים

דִּקְדוּקָה
 מִשְׁרָתִים . עֲפִי דְרָבּוֹ שְׂקָרָא לְמַפְסִיקִים
 לְקַטְנִים שְׂרִים וּפְקִידִים : וְעַכְזֵי אֲפִרְוִין
 נִמְכֵר . כְּמִה שְׂהַתְּחִיל בּוֹה לְפִרְשׁ חוֹבֵן
 בְּכֵלּוֹן בְּהַרְגֵל הָאֲמַת וְהַגְּבוּן : כְּמִה שְׂגֵלָא
 מוֹה מִחֲבָרִים שְׂלַפְנֵי דְהַבִּין מֵהֶם אֲף
 אֲפִסְ קֶצֶר : וּמִקּוֹם הַנִּיחֵי לּוֹ לְהַתְּנַדֵּר בֵּין
 וְכִּוָּה אֲשִׁים קֶנְצִי לְמִלִּין : וְאֲתַחֲלוֹל כְּעַיִ
 בְּגוֹף הַרְוִיבּוֹר :

בֵּינַת מִקְרָא
 עֵינֵי פִּסְקֵי הַמַּעֲמִים הוּא לְהַבְּנִים בְּלֵךְ
 הַקְּרָא פִירוּשׁ הַדְּבָרִים עֲפִי הַפְּסֵק
 וְחִיבוּרֵי הָעֵינַיִם : כְּמִה שְׂהוּא כְּמַבְעַל כֵּל
 אֲרָם לְלִשׁוֹנָתָם . שְׂמִשְׁתַּנֵּהוּ הָעֵינֵי לְפִי
 סִדְרֵי הַדְּבָרִים וְחִיבוּרֵן . וּמִפְּנֵי שְׂאִי
 לְהַדְּאוֹת בְּכַתֵּב . עַכְזֵי שְׂמֵי אֲוִחּוֹת
 לְסִמְנִים עוֹ וְכִסְמֵי הַמִּסְקָא עַל הַנִּיּוֹן :
 עִירְעוֹ שְׂבִעֵינֵי קֶצֶר מֵאוֹד . הִינֵּה עֵינֵי מְבִי
 חִיבוּת לְכֵה . אִין לְחַטְפִּים בְּמִדְרָשׁוֹת .

דִּקְדוּקָה
 שְׂיִבְלַע הָעֵינֵי . אֲבַל בְּעֵינֵי שִׁישְׁבוֹ קֶצֶת
 אֲרִיכוֹת צִרִיךְ לְחַבֵּר בִּי חִיבוּת . וְלַפְּעַמֵּשׁ
 אֲף יוֹתֵר כִּפִּי צוּרֵךְ הָעֵינֵי . בְּכַדִּי שׁוֹבֵן לֵל
 הָעֵינֵי . וְלֹא יִהְיֶה נִשְׁכַּח מִתְחַת הַהַפְּסִיקִים
 שְׂבִין כֵּל חִיבָה . וְאִבִּיא לְדוּגְמָא בְּעִשְׂתָּה
 הַדְּבָרוֹת שְׂלִפִי טַעַם הָעֵלְיוֹן . שְׂכֵל דְּבִגְדִי
 הוּא פְּסוּקֵי בְּפִעַ . לְכַר אֲנִי וְלֹא יִהְיֶה לְךָ
 שְׂמִפִּי וְזַכּוּרָה שְׂמַעוֹנִים . וְכֵלּוֹ בְּפִסְקֵי
 א' עֲפִי לְפִי זֶה כֵּל הַדְּבָרוֹת קִטְנוֹת הֵינִי
 לֹא תִרְצַח לֹא תִנְאֵף לֹא תִגְנוֹב כֵּל אֶחָד
 מֵהֶם הוּא פְּסוּקֵי בְּפִעַ . וְאִי לְהַבְּלִיעַם
 בְּמִדְרוֹת . עַכְזֵי בְּכֵל א' מִלָּה לֹא בְּמִשְׁתָּא :
 שְׂהוּא מִפְּסִי . אֲבַל לְפִי טַעַם דְּהַתְּרוּן .
 שְׂהַלְקוֹ הַמַּעֲמִים . כִּפִּי עֵרֵךְ הַכִּיבּוֹד בְּכֵל
 הַמִּקְרָא . וְאִלוֹהֵי דְבָרוֹת לֹא תִרְצַח לֹא
 תִנְאֵף לֹא תִגְנוֹב . לֹא תַעֲנֶה בְרַעְיָה עַד
 שְׂקֵר . כֵּלְסֵם פְּסוּקֵי אֲחֵרִי . כֵּלְסֵם חִיבוּת קָא
 כְּמַעַם מַחֲבֵר . לֹא תִרְצַח לֹא בְּמִרְכָּא
 שְׂהוּא הַמַּחֲבֵר שְׂלַפְנֵי הַמַּחֲבֵר לֹא תִנְאֵף

דִּקְדוּקָה
 לֹא כְּמִנְחָה . שְׂהוּא מִחֲבֵר שְׂלַפְנֵי הַתְּחִילִי
 לְאֲתַנְּבוֹב . לֹא גִיב כְּמִנְחָה שְׂהוּא מִחֲבֵר
 שְׂלַפְנֵי הוּיָקֵי . כְּמוֹ שִׁבָּא לְקַמֵּן : מִפְּנֵי שְׂאִם
 דְּעֵינֵי מִפְּסִיקִים בֵּין כֵּל חִיבָה . לֹא הִי מוֹכֵן
 דְּעֵינֵי בְּמִנְחָה . וְהוּיָ כְּבֵר עַל הַשּׁוֹמֵעַ . וְדִרְךָ
 כֵּל . רּוֹב הַתְּרַגְלִי . וְדִרְךָ הַמִּקְרָא . שְׂנִי
 חִיבוּת לֹא יִהְיֶה מִחֲבָרִים . רַק יִשׁ טַעַם
 פְּסִיקֵי בֵּינֵיהֶם . כְּגוֹן בְּרֵאשׁוֹת בְּרֵא
 אֲדָרִים . בְּרֵאשׁוֹת בְּמִשְׁתָּא . וְבֵרֵא אֲלֵקִים
 מִחֲבָרִים . וְאִם שְׂנִים הַרְאִשׁוֹנִים
 חֲבָרִים כְּמוֹ וְיִסְנוֹה לְשֶׁר הַתְּחִילֵי . עַכְזֵי
 נִשְׁבַּר בְּשֶׁר הוּא מִרְכָּא מִשְׁתָּא . לְהַפְּרִי
 בֵּינֵיהֶם וּבֵין חִיבוּת הַתְּחִילֵי . וְזֶה הוּא הַבֵּי
 דְּרַךְ הַמִּקְרָא . רַק בְּעֵינֵי אֲרוּהֵי
 שְׂכַשְׂפֵי שְׂקֵי חִיבוּת הַרְאִשׁוֹנִים : לֹא נִפְקַל
 לְחַבֵּר עַם סוֹף הָעֵינֵי . וְהִנֵּה נִקְרָא
 שְׂהִירְוִי הַמַּחֲבֵר . וְיִזְכֵּר לְמַעַם לְחַבֵּר
 אִין אִין חִיבוּת . וְאִין בְּעֵינֵי דְחִיבּוּת
 אִין חִיבוּת כֵּל הַפְּסֵק בֵּינֵיהֶם כֵּל . וְזֶה
 לְשׁוֹם לֵב לְסוֹף הַדְּבָרִים : וְאִבִּיא לְדוּגְמָא

דִּקְדוּקָה
 פְּסוּקֵי חִיבּוּתֵיהֶם יוֹכֵף לְהֵם שְׂאִם הִי זֶה עֵינֵי
 בְּפִעַ הִי צִרִיךְ לְשׁוֹם הַפְּסִיק גְּדוּל כְּחִיבוּת
 יוֹכֵף וּמִפְּסִיק פְּתוּחַ מִמֵּנו כְּחִיבוּת לְהֵם :
 מִפְּנֵי שְׂבָאֵדוֹ דְּבִי חִיבוּת וִיתֵן לְהֵם יוֹכֵף :
 וִיתֵן לְהֵם מִחֲבָרִים . וְזִי נִתֵן לְהֵם יוֹכֵף
 וְאֲחִיכ צִרִיךְ לְהַפְּסִיק יוֹתֵר . וְזִי נִתֵן לְהֵם
 יוֹכֵף וּמִפְּרֵשׁ לְהֵם . אֲבַל מִפְּנֵי שְׂעִינֵי
 דְּכַתּוּב נִלְשָׁךְ מֵאוֹד . וִיתֵן לְהֵם יוֹכֵף לְהֵם
 בְּסוֹסִים וּבְמִקְנֵה הַצֵּאֵן וּבְמִקְנֵה הַבְּקֵד
 וּבְחִיבוּרֵים . עַכְזֵי כֵּל אֵלוֹ הַדֵּי חִיבוּת וִיתֵן
 לְהֵם יוֹכֵף לְהֵם אִין כִּינֵיהֶם שׁוֹם מִפְּסִיק :
 בְּכַדִּי לְרִיזֵן כִּדְרָה לְסוֹף הַדְּבָרִים . זֶה
 שׁוֹרֵשׁ עֵינֵי חֲלָקֵי וּפְרִשִׁי פִּסְקֵי הַמַּעֲמִים
 לְמִנְיָהֶם . וְזִי אֲבָרֵם כְּסִדְרֵי מִדְרָגָתָם
 זֶה לְמַעֲלָה מוֹה . וְאֲעַמְדֵם שׁוֹרֵה רַחוּת
 שׁוֹרֵה . וְאֲשֶׁר יִהְיֶה בְּשׁוֹרֵה אֶתְלֵי הֵם שׁוּיִם
 כְּהַפְּסִיקִים . רַק מִשְׁתַּנֵּים לְפִי עֵינֵי רִיבָא
 דְּת

דיני מפסיקים כסידורם למעלה
ספ. מחבר שלפניו הוא מרכא. (מפסיק פחות ממנו שלפניו הוא מפחא)
אתנתא . מחבר שלפניו הוא מונח ומפסיק פחות שלפניו הוא גיב טפחא:
כגול . מחבר שלפניו הוא מונח או כ' מונחים; ומפסיק פחות שלפניו הוא זקא וזכשהוא במלה הראשונה מהפסוק שלא וכל להיות לפניו שום מפסיק ישתנה לשלשלת:
זקפין . אם יש מונח לפניו או בתיבה בפיע . או באותו תיבה . במקום הראוי להיות מתג . דינו בתנועה שלישיית שלפני הנגינה : או קודם שואנע

או חמף . או ירי זק . ואם לא יהי לפניו מונח . או ישתנה לזן כתיבה בתנועת חנועות . ובתיבה בת ה' תנועות או ג' תנועות ושואנע . יהי קדמא זק בתיבה אחת . ואם יש לפניו מפסיק פשטא יודי לעולם זק אף שלא יהי לפניו מונח: מפחא . מחבר שלפניו הוא מרכא ומפסיק פחות שלפניו הוא תביר : רביע . מחבר שלפניו הוא מונח . ואם נצרך לבי מחברים . יהי דרגא לפני המונח . ואם לשלשה יהי עוד מונח לפני הדרגא . והמפסיק פחות שלפניו הוא גרישין או לגרמי : זקא . מחבר שלפניו הוא מונח . ואם נצרך לבי מחברים . יהי לפני המונח קדמא . ואם לגי . או יהי לפני הקדמא תיק . ולד יהי לפני התיק . גיב מונח . ומפסיק פחות שלפניו הוא גרישין : פשטא . מחבר שלפניו הוא מהפך . אם יש ביניהם תנועה או שואנע או חמף .

ואם אין ביניהם שום מהפך יהי המחבר מרכא . וכשהפשטא בתנועה ראשונה מהמלה . גם אין לפניו משרת . ושתנה לתיב . ואם יצטרך הפשטא לבי מחברים יהי לפני המהפך או המרכא קדמא . ואם הוא בתנועה ראשונה מהמלה יהי מונח . ואם יצטרך ליותר מחברים . או יהי לפני המהפך או המרכא קדמא דווקא ולפני הקדמא תיק . וכי כמו בורקא . ומפסיק פחות שלפניו הוא גרישין : תביר . מחבר שלפניו הוא דרגא . והוא אם יהי ביניהם ב' תנועות . או תנועה ושואנע או חמף אבל פחות . ומכיש כשאין ביניהם תנועה כלל יהי המחבר מרכא . ואם יצטרך לעוד מחברים . דינו כמו בפשטא . ומפסיק פחות ממנו הוא גיב גרישין : פור . מחבר שלפניו הוא מונח או כ' מונחים : מחבר שלפניו הוא מונח או כ' מונחים .

מונחים . ומפסיק פחות שלפניו הוא לגרמי : גרישין . אם הוא מעלי . היינו בתנועה שלפני האחרונה . בין שיש לפניו קדמא בין שאין לפניו קדמא . הוא נקרא גרש : ואם הוא מרע . היינו בתנועה האחרונה . או אם יש לפניו קדמא . הוא נקרא אולא . ואם לאו הוא תרין גרישין היינו גרשים . ואם יש לפניו מלה שהנגינה בה בתנועת הראשונה מהמלה והוא מחבר . הוא מונח . ואחריו גרשים : ואם יצטרך לפני הגרישין עוד מחברים . דינו כמו בפשטא ותביר : קרני פרה . מחבר שלפניו הוא יתבן יומא . ומפסיק פחות שלפניו הוא לגרמי : לגרמי . מחבר שלפניו הוא מרכא :

עוד דינים בפרה

ספ . אף שהוא יותר מפסיק מהאתנת

עכ"ז לפעמים . וכיותר בכוף ענין לפעמים האתנת יותר מפסי מכה כופי פכוקי שלפניו : ולקמן אביא דוגמות לזה . ויהרצו בזה כמה פכוקי : אתנתא : לא יבאו ב' בפסוק אחר : סגול ושלשלת : לא יבאו ב' בפסוק אחר : גם לא יבאו אחר האתנת : לכן לפעמים אף שהם מפסיקים יותר כהאתנת . לא ישנו בשביל זה מקובט ויהיו דווקא לפני האתנת . כמו שאביא לקמן דוגמא לזה : לא יבאו לעולם אחר זקפין . ומה שנמצא בעשרת הדברות . לפי מעט העליון . שמלת אלקיה הוא בוקף . ואחיו באוגו פכוק ולא תעברם הוא בכגול . הוא מעוט דמוכח וממקומו מוכרע . דהאיד יהי מלת אלקיה בוקף . ואחריו מבית עכרף רביע שהוא מפסיק פחות מוקף . ונראה לעין שתיבת עברים הוא כוף ענין : זקפין . אם יבאו ב' או ג' או יותר זה אחד :

או ראשון ראשון מפסיק יותר משל אחריו . וזה הוא כלל לכל ב' או ג' מפסיקים שוים ואחיו : חביע . לא יבאו ב' אחיו . רק ה' יהיה פשטא . ואף שיהי אחריו עוד פשטא . או זקא ואחריו עוד זקא . או תביר פל . והלל כי לא יהיו שני זקא או שני פשטא . או כ' תביר . ואחיו . כי אם שיש לפניהם רביע . דאי לאו הכי למה לי שני זקא או כ' יהי הראשון רביע . שהוא מפסיק יותר . ואם יצטרך לגי רביע . או ישתנה האמצע לפשטא . והוא נחשב לרביע . והוא מפסיק יותר מהרביע שאחריו . כדן שני מפסיקים שוים ואחיו : פשטא . מקומו בכוף התיבה . בכדי להבדיל בינו ובין הקדמא שהוא משרת . וצורתם שוה . ואם יהי המלה מעלי . או ישימו שני פשטא במלה . א' במקום הנגינה וא' בכוף לסימן שהוא פשטא :

פור תגי . גרישין . אף שסדרתים מלמעלה למטה . עכ"ז כיון שדרך הגתתם פור מקודם ואחריו תגי ואחריו גרישין . ולא ישתנו מסידורם . ע"כ לפעמים הגרישין מפסיקים יותר מהפור והתגי שלפניהם :

דיני מחברים

מחברים כולם שוים בחיבורם . רק שלל א' יהי לפני המפסיק שלו כפי שסדרתים לעיל לכל מפסיק מחבר שלן : מחברים . כ' או ג' או יותר ואחיו . א' ראשון ראשון רהוט יותר למלה שלאחריו . רק מחמת סידורם מונח תיק קדמא . לפעמים ישתנו קצת כמו שכתבתי בכמה מפסיקים שמחמת סידורם ישתנו בהפסקם : מרכא כפולה . יבא במקום שה' ראוי להיות תביר . אבל הוא

מלה זעירא בת תנועה אחת . ואין להפסיק בה . ע"כ ישתנה למרכא כפולה . והמרכא שלפניו היינו . אם היתה תביר ואין ביניהם ב' תנועות . אבל כשנשתנה למרכא כפולה או המרכא שלפניו ישתני לדרגא :

מה שנמצא תגי וגרשים במלה אחת . כגון זה ינחמנו (נראשית ה כיט) קרבו . (ויקרא יד) וכתוב בצידו . הקורא ישעים הגרש קודם תגי . לפי כל זה הוא מעות מעיקרו . רק שנסתפקו באלו התיבות מה להעמיד שם . לפי ששניהם שייכים בה לפי הכללים שסדרתי לעיל . ע"כ העמידו שתיים . אבל הנראה לפי הפסקם . יהי מלת זה גרשים . ובמלת קרבו שהוא קצת יותר מפסי תגי . אבל אין קפידא בכלל בזה וכיוצא בו . דוגמא לזה בפרשת תרומה . כל מקום שנאמר . אורך היריעה האחת מלת אורך לגרמי . וכויקלה מלת אורך

בגרש . והם שקולים ממש שוה בשוה . ואף שכשנצרך לשניהם יהי סידורם גרש לפני הגרמי . והגרש מפסיק יותר . אבל בפע שניהם נכונים . וכמעט אין לפשוט כלל . ע"כ שמו פעם כך ופעם כך :

ענה אביא דוגמות לכל המפסיקי והדינים שכתבתי כפי שיעדתי . אתנתא איצ לרונמא . ומקומו כמעט ניכר לכל בתחלת העין . סגול : בפסוק שיש בו ג' חלקים . הראשון מסתיים בכגול . והבי באתנת . כגון בפסוק ועש אלקים את הרקיע נבראשית א' : האתנת מפסיק יותר . ובפסוק וירח ה' את רח הניחות . (שם ח' כ"א) נראה הגול מפסיק יותר . ועכ"ז אין רא' מחמת שאין דרך להפסיק הפסק גדול בתחלת הדבור רק באמצע הדיבור . וזה יהי נראה לכל אחר עיון חמדי בתניף ללמד

עצמו דרך הרגל הפסוקים והפסקם . לא כמו שנראה בדרך לשוננו לשון חול . וכן השלשלת שבתורה ואמר . ויתמהמה . וימאן . וישחט . נראים מפסיקים יותר מהאתנת שאחריהם . והם סה"כ בתי מספר נמנו במסורת . ע"כ לא חששתי להביאם : זקפין בכפוף ויבדל אלקים . ובפסוק ויקרא אלקים (שם א' ד' ה') נראה לכל בשניהם הוקף מפסיק יותר מהאפחא שלאחריו . וב' זק ואחיו (שם י"ד) יהי באורות ברקיע השמים זק . ולהכדיל זג . נראה ולכל השמים יותר מפסיק ממלת להבדיל . ופסוק ישרצו המים (שם כ') כ' זק ואחיו הראשון מפסיק יותר : כורגל כפי כל לקרא זק . היינו המונח יקראו זקף . והבי נקודות יקראו קטן . ושניהם כאחד יקראו זקף קטן . אבל הוא מעוט . שהבי נקודות בעצמם הם הם הויק . ומונח שלפניו הוא המחבר שלו . וכן יקראו המלמד תנוקות קדמא זק במלה אחת . פשטא קטן . ומעו

ב' מעיות לקרא לקדמא . פשטא שהוא מפסיק . ואיד יהי מפסיק באמצע תיבה . וכן שמעתי לכמה קוראים שאריכו בנגינתם בקדמא לעשותו כמו פשטא כמו בחיבת במנחת הבקר וכנסמו . שעני כמנחת הוא קדמא שהוא משרת ויעשו אותו כמו פשטא להפרידו מתיבת הבוקר . ונראה בתחלת העיון שכמנחת הבוקר הם מחברים : וצריך ליותר בזה וכיוצא בו . ואף שדבר זה הוא פשוט וידוע למתחילים עכ"ז לא מנעתי מלכתוב זה . ולבקשת החברים . שאכתוב כל דבר מבוואר . ויצאתי מדרכי בחבור קטן זה והארכתי בכל פרטיו . ועכ"ז א"א להעלות על הכתב כל התקנים הקבילים ויבואר לכל במעט עיון והרגל . כי אף שכתבתי הכל מבוואר : עכ"ז העיקר הוא לעיון וזהו הגיל עצמו בפסוק עם מעמי ואחר זה יהי נחשב במוח בקל כמו אותיות אלפא ביחא :

פשטא . כשאין בפסוק זק לפניו . או כל המפסיק שלפניו הם פחותים ממנו . והרומים לפשטא שאחריהם . כמו בפסוק ולא ילין מן הבשר אשר תובח בערב ביום הראשון לבוקר . (דברים טז י"ד) שאין אחר האתנת שבאותו פסוק זקף . וכלם יהיו למלת הראשון שמלת לבוקר קאי על לא ילין . וכך שיעור דכתיב ולא ילין מן הבשר . ואזוה פשר אשר תובח בערב של יום הראשון . זה הבשר לא ילין עד הבוקר . ועב"ז צריך להיות שם מפסיקים קטנים . שא"א לחמפם . רק ישימו מפסיקים כפי סידורם שאחריהם לעיל מדרגתן . וזה פשוט דיני סדר המעמים . שלפני האתנתא . עד האתנתא . שוים לטרד שבין האתנתא לפי שאחריו . כי האתנתא תהוק את הפסוק לבי חלוקות וצריך לעיון בכל חלק בפע סדר המעמים שבשם : רביעי . ע' פסוק וכל שית השרה . מרם

בני אדם, לבקש ולחפש חכמה ככסף
 וכמטמונים, ויגעת ומצאת תאמין
 והי לא ימנע טוב
 להולכים בתמים
 תו ש ל ב ע

Handwritten notes in Hebrew script, including a signature and date.

לתכלית עבודתו ורצונו יתיש. לטוב לנו
 כל הימים:

אחלה פני המעיינים שישימו עיניהם
 לדבר קל ונצרך כזה והנה טמון
 באהלי כמה חיבורים שאקוה שיהיו
 ערבים על און שומעת. וביותר במדות
 ודעות והנהגות. אני מחבר כסדר בלשון
 שו"ת, ליתן פשר דבר וליקח במצוה
 המדות ומתחיל כסדר בדברים קלים עד
 שאגיע לכבד כמה דברים נצרכים.
 וביותר בדרכי הלימוד עפ"י שומו, ואחז
 אביא לדוגמא כמה ליקוטי חידושי.
 שמתורץ כמה חומרות בדרך פשוט וקל.
 גם מעניני חכמה בטבע ולימודי חרשים
 ועמוקים הנמצאים בתרמילי. ודפסתי
 מעט לדוגמא. ואם חזלא אראה
 תועלת מזה. ירא אנכי שיתרסלו ידי.
 ולא ארפס רק ההברתי כפי שיעודתי.
 אך בה אשען. שיעורר לבנות

ואראה פשטא : אתה זק. שהוא
 מפסיק גדול. יושב זק : בכדי שיהיה
 מפסיק יותר מהטפחא שתחת הכבא.
 אבל השתא שה תחתיו חביר. ויושב
 תחתיו מרכא משרת. ואין זק לפני
 הצפא וכולם רהוטים אל הטפחא.
 מוכח שרם ונשא קאי עלה : וכן נראה
 בלאה פשטי דקרא :

כתהלים סוף הללא מצראה : ברוך הבא
 בשם ה' יכורגל לפרש שמברכין
 למי שבא בשם ה' היינו שמביא קרבנות.
 וכן נראה מפירשי. ומבואר בלשון לעז
 הנרפס שהוא תמיד לפי פירשי כידוע.
 ולפי זה צריך להיות חובת ברוך יותר
 מפסיק מתיבת הבא. אבל השתא
 שתיבת ברוך הוא במחבר רהוט לתיבת
 הבא. כן פירושו שמברך את הבא, ובמה
 מברכו בשם ה'. וכן פשטי דקרא
 ברכתיב ברכנו אתכם בשם ה' : אסיים
 כברכה בשם ה' שאיר עינינו בתורתו